Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл. 1923 шера деиз ◆ ШОАТТА, 6 АПРЕЛЬ, 1985 ШУ. ◆ № 41 (7076). ◆ Мах 3 кап.

КПСС ЦК Политбюро

КПСС ЦК Политбюро эрдгіанарча заседане чІоагІаш Дуоси хаьнаьшца кольрча къаьхьагаьмой шеЛІна 1 Майна дан КПСС Центральн Комитета тІехьехамаш.

Заседане хьежар КПСС XXVII съезда кийчо ян доьрзадарна, вай экономикан эффективность лакхарца, Іалмаеен техникаеен карагІийнаьрашца производствена мнъедоаладарца, дисциплина чІагІийрца, обществена пахарца социализмана хІора дола хІаманг дІадаьларгі дуъзаьдена долчо массеен дешага.

Центральн а мотигашкарча а органашца уьзан болх къаьхьагаьмой дукта предложенеш теркал а еш, Политбюро масса оагІорца дийцир пьанстваеен алкоголизмаеен къаьсамо лоаттабарах дола дош.

Из ойрца ГІулаьх дІадаьккар бонхца политическеен лоарХІам болча социальн декхара хьаьсане а дерхІаш, КПСС ЦК могайбр пьистваеран алкоголизмаьрш кьоьсам чІоагІбоІ, ун обществена пахарца дІадахарг ГІадерзадаьлча доьхІийча, социально - политическеи, экономическеи, административн, медицинскеи, культолун гІулаьхий комплекс. Къаьстта мергаГІийнкар, пьистваеран къаьсамеи дуъзаьдеи гІулаьхкан цхьаьларгІа тІехьа поллаГІаргаш доьзна, ший мехий кІезита тарожаш пахьлар СССР-а ФРГ-ца заькъеран Московскен договор. КІийлен тІа ваьнна кІезе леладу цІинна а оагІонца. Гайдана дола ГІулаьхкан дегІаьлаьлаьр.

КПСС ЦК Политбюро заседане дийцаш парте экономическеи социальн политика чІахьІийнарца воаьлаьр долчо социалистическеи механизма цхьана лелаьду ГІулаьхкан чІоагІарца массеане къаьрца маьнарн планета ГІаьрча хьалхьа кхерилаьнен Іаьнъьгьра къаьхьхьара дечІоаш.

БІАЬСТАН ДЕНО ШЕРА КХОАБ

Дика ІІадолаьдаьд кІанкъара баьлхан «Назрановскийн» совхозан Наьсар - Кертерча Дикамбуриев Башира кулгалдеча отделене. Деррига ювий нихан ГІадерзоьдаьд дуо Болхлоьна сиГкеи дикеи воартолаш ДІайІийна яхара.

ХІанца ДІаовеш латт Мерзоева Сулеймана кулгалдеча звеное хьалхеррьарца. ДІайІийнай 20 гентар. Кхы тІа 30 гентар ДІае еаш ба болхьхеІ. Цар дош дечкаш В апреле уж ДІайІийна яха. Шийнара мосал гойташ болх ду Сулеймана ше а цунца цхьана къаьхьатча Оздоев Хьамзата а.

СУРТА ТІА: звеньевой Мерзоев Сулейман.

Н. ЯЛИЕВА сурт.

КПСС обкоме

Селхан КПСС обкома заседанеи зале республикерча толаШаьлІча хьажкІаш лелаераШца вІашагІкхийтар парте областной комитета бюро членаш. Уьхьаза бар парте райкомий секретераш, райисполкомий председателаш, министерствийн ведомствийн кулгалхой, районин агропромышленен объединенеи председателаш, кІанкъараш.

ВІашагІкхетар хьа а деллаш, гулбенаьрашца хьалхаьлаьнца хьаьмаьл дир КПСС Нохч-ГІалгІай обкома хьалхарча секретара В. К. Фотеева.

Зале хиннараша теркам тІабахийта лаьдийгІар Назрановскен района «40 лет Октября» яхача совхоза звеньевойс нов. Кодзоева, Грозненсен района «Атагинский» совхоза звеньевойс, Социалистически Къаьхьагаьмо Турпала нов. Гайтамирова, Сунженски районе XX партсъезда цІеранча колхоза бригадира нов. Чеботарева, Ачхой-Мартановск районе «Лермонтовский» совхоза мехотряда начальника нов. Захаева, Шелковской района Ленина цІеранча колхоза звеньевойс нов. Ушакова, Урус-Мартановск РАПО председателе нов. Мусаева, Шаьлинск - райисполкомна председателе нов. Бегаева, Сунженски района Ленина цІеранча колхоза звеньевойс нов. Эльканева даьча къаьмаьлашка.

(ВІашагІкхетарехь болх материал гаьнта арсІаьдарча номер тІа яраьрца).

Яхьа дневник

* * *

КПСС XXVII съезда, Котлован 40 шу дизавра, Стахановски болама 50 шу дизавра баха на боагІарга наьхьабахоьра яьхь баьнкача «Гроэнерго» управленеи шоаргІ болчо теплоэлектроцентрала болхлоьца деза толамаш доаьх уьш шера.

Коартийн плавал соагІа пар потребителашца дІаьхкийтІа 12 эзар гигакалорий ПІоьвкан энергия.

Чурча резервеьг боагІаргаш тІаЛаьрг пайда лІйбарах ду хьоьа яьлое ВІашгІкхьаьлІийнаьд цхьа эзарн йитта тоьна условин довгор.

Уьш толамаш доахача ПОСПКарг кІзьчарна мисал телаш лаьлерца белгаьна бе турбинин машинисташ М. Толстон, А. Сусоев, Т. Торосова, слесараш В. Ханодинов, Х. Хамидов, мастераш В. Сомов, М. Комаров.

* * *

Уьш шера хуьрІойча КПСС XXVII съезда, Котлован 40 шу дизавра, Стахановски болама 50 шу дизавра дечча къаьхьатча толамаша цаГІаьнкарца ювий дерзаш ваьнаш оРГІаГІаьд Кавказзнергомонтажа специализированеи управленеи чуйоагІаче Грозненсен участок молленгІо.

Йитта дика къаьхьатар белхьан доаьхьа хьаьхарча кварталца ПІеан 27 марта кхоалгІаьрах рапорт дилар ю. Дукхаьда «боарзаее белхьан дир «Гроэнергоен» управленеи чІер-Юртарча фосфорин гуьхІ заводеи.

ПІаьнна сомгІа 3 эзар сомн мавха белхьан де лерхІ участка молленгІо ер бутт чакхдаьлаьхьа.

Уьш толамаш доахача ЯьрмаЧа социалистически кІеЧ дечкаГІа хьокхмаьн доаьхьа ЛІнарца белгаьна ба боагІоьЧ Б. Скорохов, В. Евсеев, Г. Кулакова, А. Гаьвнеев, Н. Дрыгина, ШоаЛ яийнахьара нормаш 110 — 120 процент кІоачаьнчо царех ІІаранс.

С. ХАЧАТУРОВ.

СИХДАЬД ГОТА БАЛХАШ

Шаьлара Белаева болх ниьнХ. Цун аьттО оагІорехьарчА ийай тІа балтаен дешо цин агрегат Іоаьлл. «Джильда» ЦІаьнА совхоза хІиналгІча бригаьла е уьш. Норма 14,5 гентар ЯоаьШ ВІаьнаХьа ювьера лаьрхІаЧа 20 гентар дІаЮ ХІанца ДІаовеш латт Мерзоева Сулеймана кулгалдеча звенное хьалхеррьарца. ДІайІийнай 20 гентар. Кхы тІа 30 гентар ДІае еаш ба болхьхеІ. Цар дош дечкаш В апреле уж ДІайІийна яха. Шийнара мосал гойташ болх ду Сулеймана ше а цунца цхьана къаьхьатча Оздоев Хьамзата а.

СУРТА ТІА: звеньевой Мерзоев Сулейман.

Н. ЯЛИЕВА сурт.

РЕПОРТАЖ

— Шийсти гайна ер минута Іаьхьтаьр цхьа балха? — хьалтаЧа:

— Лоаддмболаш ер дизавр. Техника тоьаЛ, ма ЯоаьШа минеральн удобренеи, гербицидаш, фу Іалаьшдаь, хьибола ИЧоачАн бьь молдагІча хапп ИЧаьшца ярадоьдА ийЧа дар тхо. Тракторе ДІаЛХа йиш йоЛаш лаьтта кІеиг-лукА доьхьалуьШИе, болх дІаболА а баь, дийхьаЛЬе а дуг а къаьхьаташ, шк ди мара ца доадеш маЧкаш дьХа 1200 гентара тІара ТІоаЛаЛ чуооалкір механизаторашца. ХьаЛца пхи-ЛІн ди доьдора цу ГІулаьхта. Уьш шера ИЧтта оеаре болх бе бесаш ЛЬ ЛІйт наьХ коЛЛективИн поДрдЛ хоьЛеЛЬоаЛаЛро, — аьЛар Умаровс.

— Фу деи да шо хІанз уьш кхаЛ тІа?

— Ювийча доаьхьара горохаЧа кеи ЛІбувШ ДА. Цу культурашца 150 гентар лаьтта ДІаДоьнардІи тХа бригаЛе уьш цера.

ТІехьашца ГІоттаБаЧа дема йІаьхХа ЛЬр а йташ кадАй ЯЦе кХа ЛІаДуШ ВоаЛкА агрегатІШ.

— ХьаДер тешаме ЛоЙ механизаторашца? Ма еиха ЛЕ ЛЕЮ дар ювий тракторашца, — ЬЬЧа:

— Сихь лер ЬЬчка хете я. ХьаДечуо дикаЛа хаДамаЬ ЙоЧкХо ю хІанз уьхьаа болх механизаторашца вежараша АлиеевІар Зеруде. ЙІаЖра, сеелкаш тІа ЛаттаЧа ЛІР. Ер ИХА ИХОЧА ДІаЛИЙЧА БарГЬа уьш. ТІаМХЬе ЦЕНАРА ЕЕЧЛАЬ ТІАЬЛ, ЯЬ ЯЬЧА МИНЕРАЛЬН УДОБРЕНЕИ, ГЕРБИЦИДАШ, ФУ ІАЛАШДАЬ, ХЬИБОЛА ИХОЧАЧН БЬЬ МОЛДАГІЧА ХАПП ИХАЬЦА ЯРАДОЬДА ЙИЧА ДАР ТХО. ТРАКТОР ДІАЛХА ЙИШ ЙОЛАШ ЛАЬТТА КІЕИГ-ЛУКА ДОЬХЬАЛУЬШИЕ, БОЛХ ДІАБОЛА А БАЬ, ДІЙХЬАЬЛЬЕ А БУГ А КЪАЬХЬАТАШ, ШК ДИ МАРА ЦА ДОАДЕШ МАЧКАШ ДЬХА 1200 ГЕНТАРА ТІАРА ТІОАЛАЛ ЧУОООАЛКІР МЕХАНИЗАТОРАШЦА. ХЬАЛЦА ПХИ-ЛІН ДИ ДОЬДОРА ЦУ ГІУЛАЬХТА. УЬХ ШЕРА ИЙТТА ОЕАРЕ БОЛХ БЕ БЕСАШ ЛЬ ЛЕЮ ДАР ХИЙНА ЦА ЮЛАР. ЦУДУХЬА ОАЬАРО ДІАЙІЙЬЬЕ ВО ХЬУЬЧАР ШАЬКРА СЕЕЛКАШ. ИЗ ХІАЬА ЦА ЙИЙЛАЙТАРЕ ЙОЛЛОО ЯЬ-ІІ. ТІЕРЕХ ИЙЬЬ ГЕТТАР ЙЕЕЕЙЦ ЧЬХ ШЕРА ЛЬРЬХІА ДОГОВОР А ОТТАДАЬ ЛЕЛАРА ИЙЙАТА ЙІА ЛА ЛУШ. ЦУН СЕЕЛА, ОЕЕАР ТІА ЧА ДАЙІЙЬЬЕТАРА, ХЬАЛЦА ТЕРБИНЦДАН А ТОХАШ. ИНДУСТРИАЛЬНН ТЕХНОЛОГЕЧ ЛАЬЮЯРЬЙОЛАШ А ЧУХ УЬХ ШЕРА.

ТІЕХЬАШЦА ГІОТТАБАЧА ДЕМА ЙІАЬХХА ЛЕР А ЙТАШ КАДАЙ ЯЦЕ КХА ЛІАДУШ ВОАЬКХА АГРЕГАТІШ.

— ХЬАДЕР ТЕШАМЕ ЛОЙ МЕХАНИЗАТОРАШЦА? МА ЕИХА ЛЕЛЕЮ ДАР ЮВИЙ ТРАКТОРАШ,— ЬЬЧА:

— СИХЬ ЛЕЙ ЬЬЧКА ХЕТЕ Я. ХЬАДЕЧУО ДИКАЛА ХАДАМАЬ ЙОЧКХО Ю ХІАНЗ УЬХЬАА БОЛХ МЕХАНИЗАТОРАШЦА ВЕЖАРАША АЛИЕЕВІАР ЗЕРУДЕ. ЙІАЖРА, СЕЕЛКАШ ТІА ЛАТТАЧА ЛІР. ЕР ИХА ИХОЧА ДІАЛИЙЧА БАРГЬА УЬХ. ТІАМХЬЕ ЦЕНАРА ЕЕЧЛАЬ ТІАЬЛ, ЯЬ ЯЬЧА МИНЕРАЛЬН УДОБРЕНЕИ, ГЕРБИЦИДАШ, ФУ ІАЛАШДАЬ, ХЬИБОЛА ИХОЧАЧН БЬЬ МОЛДАГІЧА ХАПП ИХАЬЦА ЯРАДОЬДА ЙИЧА ДАР ТХО. ТРАКТОР ДІАЛХА ЙИШ ЙОЛАШ ЛАЬТТА КІЕИГ-ЛУКА ДОЬХЬАЛУЬШИЕ, БОЛХ ДІАБОЛА А БАЬ, ДІЙХЬАЬЛЬЕ А БУГ А КЪАЬХЬАТАШ, ШК ДИ МАРА ЦА ДОАДЕШ МАЧКАШ ДЬХА 1200 ГЕНТАРА ТІАРА ТІОАЛАЛ ЧУОООАЛКІР МЕХАНИЗАТОРАШЦА. ХЬАЛЦА ПХИ-ЛІН ДИ ДОЬДОРА ЦУ ГІУЛАЬХТА. УЬХ ШЕРА ИЙТТА ОЕАРЕ БОЛХ БЕ БЕСАШ ЛЬ ЛЕЮ ДАР ХИЙНА ЦА ЮЛАР. ЦУДУХЬА ОАЬАРО ДІАЙІЙЬЬЕ ВО ХЬУЬЧАР ШАЬКРА СЕЕЛКАШ. ИЗ ХІАЬА ЦА ЙИЙЛАЙТАРЕ ЙОЛЛОО ЯЬ-ІІ. ТІЕРЕХ ИЙЬЬ ГЕТТАР ЙЕЕЕЙЦ ЧЬХ ШЕРА ЛЬРЬХІА ДОГОВОР А ОТТАДАЬ ЛЕЛАРА ИЙЙАТА ЙІА ЛА ЛУШ. ЦУН СЕЕЛА, ОЕЕАР ТІА ЧА ДАЙІЙЬЬЕТАРА, ХЬАЛЦА ТЕРБИНЦДАН А ТОХАШ. ИНДУСТРИАЛЬНН ТЕХНОЛОГЕЧ ЛАЬЮЯРЬЙОЛАШ А ЧУХ УЬХ ШЕРА.

— ТІЕХЬАШЦА ГІОТТАБАЧА ДЕМА ЙІАЬХХА ЛЕР А ЙТАШ КАДАЙ ЯЦЕ КХА ЛІАДУШ ВОАЬКХА АГРЕГАТІШ.

— ХЬАДЕР ТЕШАМЕ ЛОЙ МЕХАНИЗАТОРАШЦА? МА ЕИХА ЛЕЛЕЮ ДАР ЮВИЙ ТРАКТОРАШ,— ЬЬЧА:

— СИХЬ ЛЕЙ ЬЬЧКА ХЕТЕ Я. ХЬАДЕЧУО ДИКАЛА ХАДАМАЬ ЙОЧКХО Ю ХІАНЗ УЬХЬАА БОЛХ МЕХАНИЗАТОРАШЦА ВЕЖАРАША АЛИЕЕВІАР ЗЕРУДЕ. ЙІАЖРА, СЕЕЛКАШ ТІА ЛАТТАЧА ЛІР.

— Хьадер тешаме лой механизаторашца? Ма еиха лелаю дарювий тракторашца,— ЬЬЧА:

— Сихь лер ЬЬчка хете я. ХЬадечуо дикаЛа хадамаЬ йОчкХо ю хІанз уьхьаа болх механизаторашца вежараша Алиеевіар Зеруде. ЙІаЖра, сеелкаш тІа ЛаттаЧа ЛІР. Ер ИХА ИХОЧА ДІаЛИЙЧА БарГЬа уьш. ТІаМХЬе ЦЕНАРА ЕЕЧЛАЬ ТІАЬЛ, ЯЬ ЯЬЧА МИНЕРАЛЬН УДОБРЕНЕИ, ГЕРБИЦИДАШ, ФУ ІАЛАШДАЬ, ХЬИБОЛА ИХОЧАЧН БЬЬ МОЛДАГІЧА ХАПП ИХАЬЦА ЯРАДОЬДА ЙИЧА ДАР ТХО. ТРАКТОР ДІАЛХА ЙИШ ЙОЛАШ ЛАЬТТА КІЕИГ-ЛУКА ДОЬХЬАЛУЬШИЕ, БОЛХ ДІАБОЛА А БАЬ, ДІЙХЬАЬЛЬЕ А БУГ А КЪАЬХЬАТАШ, ШК ДИ МАРА ЦА ДОАДЕШ МАЧКАШ ДЬХА 1200 ГЕНТАРА ТІАРА ТІОАЛАЛ ЧУОООАЛКІР МЕХАНИЗАТОРАШЦА. ХЬАЛЦА ПХИ-ЛІН ДИ ДОЬДОРА ЦУ ГІУЛАЬХТА. УЬХ ШЕРА ИЙТТА ОЕАРЕ БОЛХ БЕ БЕСАШ ЛЬ ЛЕЮ ДАР ХИЙНА ЦА ЮЛАР. ЦУДУХЬА ОАЬАРО ДІАЙІЙЬЬЕ ВО ХЬУЬЧАР ШАЬКРА СЕЕЛКАШ. ИЗ ХІАЬА ЦА ЙИЙЛАЙТАРЕ ЙОЛЛОО ЯЬ-ІІ. ТІЕРЕХ ИЙЬЬ ГЕТТАР ЙЕЕЕЙЦ ЧЬХ ШЕРА ЛЬРЬХІА ДОГОВОР А ОТТАДАЬ ЛЕЛАРА ИЙЙАТА ЙІА ЛА ЛУШ. ЦУН СЕЕЛА, ОЕЕАР ТІА ЧА ДАЙІЙЬЬЕТАРА, ХЬАЛЦА ТЕРБИНЦДАН А ТОХАШ. ИНДУСТРИАЛЬНН ТЕХНОЛОГЕЧ ЛАЬЮЯРЬЙОЛАШ А ЧУХ УЬХ ШЕРА.

Мусаева ХІамара, Абубакаров Іале. Кхьча тайпара хІа йІІІ а ян. ХІарелг дечА ЛЕЕТАЬУ ТІЕХЬАШЦА ЙІЙЙА ХЬАУРЕДАР ЮО ДЕЙЧХ ТІЙЙА ДОЛЧА. НОРМА 14,5 ГЕНТАР ЯОАЬШ ЯЙНАХЬА ЮЬЕРА ЛЬРХІАЧА 20 ГЕНТАР ДІАЮ ХЬУЬЬЬАМ А ЙІЕЙЙАГІА ХУЛ. ИЗ ГІАЬАТ ЦЕ ДАЛЙТАРА, ТІЕЙАЛ ЧУСОНАСТИ МАЙКАШ ДЕЛРАХ ИХОЧАЧ. А ЦА БЕШ, ШЕКАРА СЕЕЛАШ ДІАЮРЙТІОА ДОЛЧА. НОРМА 14,5 ГЕНТАР ЯОАЬШ ЯЙНАХЬА ЮЬЕРА ЛЬРХІАЧА 20 ГЕНТАР ДІАЮ ЙІЙЙА ЛАТТ МЕРЗОЕВА СУЛЕЙМАНА КУЛГАЛДЕЧА ЗВЕНОЕ ХЬАЛЬЕРРЬАРЦА. ДІАЙІЙНАЙ 20 ГЕНТАР. ИХЬ ТІА 30 ГЕНТАР ДІАЕ ЕЕАШ БА БОЛХЬЕІ. ЦАР ДОШ ДЕЙЧАШ В АПРЕЛЕ УЬХ ДІАЙІЙНА ЯХА. ШИЙНАРА МЕСАЛ ГОЙТАШ БОЛХ ДУ СУЛЕЙМАЙЯ ШЕ А ЦУНЦА ЦЬХАНА КЪАЬХЬАТЧА ОЗДОЕВ ХЬАМЗАТА А.

СУРТА ТІА: звеньевой Мерзоев Сулейман.

Н. ЯЛИЕВА сурт.

КЪАХЬЕГАМЦА ЖОП ЛУРГДА

1984 шера хьаьйай продукцин йоьаьхкийгеи йоЛкьийгеи алсаьдаьнхьара. тІехьа лоаттанача Ерригроссийскан социалистически яьЛе котьЬьнИарг а лаьрхІа Нохч-ГІалгІай АССР-а еший Российскен Федераце-Министрий Советен ВЦСПС-ен карара кара тела ЦІе байрахх.

Самаьрдийахьа КПСС Нохч - ГІалгІай обкома политически сердалон ЦІагІа тодженственн собраран хилар. ЦигА ВІашагІкхийтабар республике хьаьйай боьхаьн колхозий, совхозий, юрта районий, юртбоьхаьна ведомствий кулгалхой, партийн, советсен органий векалаш.

Собранин хьаьйайлар Нохч-ГІалгІай АССР ЛакхехьарчА Совета Президиумна председателе Х. Х. Бокова.

Кхаьнаь ер дин ду РСФСР сомабаьлаьдарий боьхаьна министра заместителе М. А. Чаплина. Цо ЬЬлар, начальникенна юрта боьхаьна продукцин ІІа-ГІа дуьхьаьна йоьаьхкан а йоьхкан а хилар из КПСС �цК мартовсен (1985 ш.) Пленуме ЧоагІ'ЬЬна, ТІаьнка парте XXVI съезде Кхачан программ ТІаьйІача КПСС ЦК майсен (1982 ш.) Пленуме бинЬьлЬ дІаЬо агрЬлИ-ЬЬлаЬ ЬоЬа аграрин политина ЬаЬ мехка лерарІа чакхдоьхкаш хилараХ ЬЬхьинар да. Из да юрта боьхаьнг боьхаьн мел болчо шуо къаьхьагаьмоьца, боьхаьний специалисташа, кулгалхоьца, партийн, советсен органаша ТІаГІерг'Та а ювий хьинар ювО ца лелаеш а ЬуЛ бинхьарах ЬьхинЬар. Из аьттУ барбаЬлар шерагара шерина пачхьалкЬеЬо юрта боьхаьнА материаЛьно-технический база ЧоагІ'ЬЬра, юртаЬца болчча ЬаьЬа ЬЬаьтаро айара йоьхко ен ешаре. ЦудухьА мехка юрта боьхаьн ЬЬна дегІаьчаьн хьаьоагІа. Цунца ЬЬИ ЬЬнгЬ коьЬьЬкуХь Нохч - ГІалгІай колхозашен совхозашен. Алхха хьаьйай продукцех ЬЬЬча, дуьхьаьн дохкара ЬЬаЬаЬца шерарг ЬЬна 100,2, шурА — 100,8, фуаШЬ тхаь — 107 процент ЬЬоачаЬЬЬЬЬ.

М. А. Чаплина шерарг боьхаьн республикерча фермийн хьалхьаЛттаЧа къаьхьагаьмой. Царех ба Шелковской райоперА «Ирзаьй пахарь» колхозера доьрзоьн С. Аруева, А. Мустахаева, «Комментарг» колхозера А. Аьнсарова, А. ТаЬЬшева, ЛЬ ЬуЬ Наурскен районера Лесьаьн ЦеранчІ'ЬЬ колхозера Э. Хамидов, «Россия» колхозера А. Исаев Шелковской районера «Чеченский» колхозера С. Дешаев Грозненсен районера «КулаРинский» совхоза № 1 ЬоЬчА шурий-ЬоЬарИ ферма коЛлектИвО хІара ІаГІаГІара 3324 ЬаЬоГрАмм шура ЬЬнхьай, йитта ЬаьхА ЬЬ дуьхьаЧа ЬЬЬчАр ЬЬЬЬЬЬЬЬ.

ШийЬ ЬЬаьмьА чаьхдоьЬаЬ цо цЬаьЬА а дер ЬІаРа ЬоЬЬа ЬаьЬхАр республикИн ЬоЬЬА ЬЬаьЬхьагаьмой тоЬаьн даьЬьЬаЬа бувЬаЬ, цар дІаЬохЬа ЬаЬа ЬЬЬ а ЬоЬитаГІа ЬоЬа котаЬаьн ЬЬЬар ЬоЬЬ.

ТІаьнка заьЬе баГІачар ЧоагІ'ЬЬра. ТоЬаьн Ма. А. ЧаЬЬЬна РСФСР МинистрИй Совета, ВЦСПС карара кара тела ЦІе байрахх ДІаЬу Нохч-ГІалгІай АССР ЬЬЬЬЬЬЬЬЬ.

ЦуА ІІеЬЬаьГІа ЬЬаьЬЬА ер республика Министрий Совета председателе ЬЬЬЬЬЬЬ заместителе, НГІАССР агропромышленен объединенеи совета председателе С. Н. Кокуэонсе.

— КПСС ЦК мартовсен (1985 ш.) Пленуме ЬЬаьЬЬА а белгалдаьЬЬЬЬ производствА ЬЬЬЬЬЬЬЬЬЬЬ ЬЬЬЬЬЬЬЬЬЬЬ ЬЬЬЬЬЬЬЬЬЬЬ

Мишта хоачашду декхаран

ОВСАРЛЕ ЛАКХЪЯРА НАЬКЪАГІА

Мехка Кіачан программа хкоачашъеча шийтера хаддаяна дакъа хэнтэкъуъщаш хьайоагіеча предприяткъ я Ермоловскея элеватор.

Уях шера дібікъача кіаь бетта массе ловча хьонхамай плаг дикка тіехкоачашъ-ювда белгалъвзар хьаяк-ніашта колибровка ечаеча коллективь.

Социалистическия яхье ноодагіа мотиве аькъкар кулгалеча комбикорма арахеача цела коллективе. Шоашкара дика масалаш гойташ хиларда белгалъвзар-чаб болхкой Н. Мусліева, Г. Магомадова Е. Мадагова, кьмьраран.

Уяй тайпара постам болаш предприяти я Ермоловскея элеватор. Вай республикерча яка тіара оаязарашта дакъріа аькт, комбикорма кийчеян; я из.

Уях тіехьабуча шерашка предприяте аькъкаг цкъя дотташ 30—40 галя муль ватоашца тіаодотта таро гіуп вола автоматуриташ. Нахтьа сакна хьалхаріа, 10—15 галя мара тіадотта таро хинайаоашцагета хьенаеча яз бонка аьтгуе бе.

Хьалхаріа тіоаріа хало озер элеватора яше бийдаяа тоа па деш дисад лиъ. Соаъ-ка тоде деший хиничча 44 тіенах тодаль ца дедлаш дисад 12, 57 аьар сома маьха ма-ра бальча балха хьонхамаш. Хьалхарча ширтаян планнаш 110 аьар сома маьха ґіишлоп балхаш де дезача, хьалхарча шин бетта 50 аьар сома маьха мара дац. Март бетта баь болх діаґіатоача я, тіхьо сотіуа аьар сома маьха дежхар тіадуе ґіишлоюшта, ремстройучастка кулгалеча шоаш муніларан дезоа, шиш та аьлчи, планах 82 процент мара балхаш дадьаш дьхьарарг квартале.

Работа бувамна узел чуйсан ца уях шера Советскиеа хорамаш хиничча деиґ капитально тоодаь дакка — иштта яр ремстройучастка коллективе ґіишлюча социалистическия декхарашта ґіишлюча ґіишлоп тоаярен хьалхарен балхаш хьонхамаш дезаш хиничча, 547 аьар сома маьха мара бойл бальбо. Бешта аьлчи, планнаш 97 процент мара хилар цох.

— Тха ґіишлоюй нихашта ца хьеде дезача балхаш-ніам 104 процент вай сала, — йоах ремстройучастка начальника М. Х. Барахоева.— Тхо доаріа ца ґіеде дезарг субподрядчикашца да дезаш хиничча балхаш да...

Долтча бесса аьлча, участка ґіишлюхоша 531 аьар маьхта балхаш чакхдьхьаш діаяхача шера цоай нихашца, плана 510 аьар сон хиничча. Из дика да. Іхьабаьхіа, субподрядчикашца шоай дежхарашца кюочаш ца ґарабеш, бехк я генеральна подрядчика тіабуж.

Бокхка доаріаян болша да ґіадиса декхар діа я доаяхаш. Іхьайтіаьлаш, ґіишлоп летіа йістебоаьлаш болаш уях шера лаяха овсарле болаш болх балрхіа, Ишитта кьхьета аьлрхіа, йолаш болаш ґароний лекрхіаш я беш, доккхий социалистически декхарашта ґіишлюй ремстройучастка ґіишлюхоша уях шера.

Цар лаьрхіаш хиначаьхіа 26-ча декабре шера плана кюочаначе, плаьнаш соаґіа 1,6 аьар сома маьхта балхаш чакхдьхьа. Плаьнаш соаґіа 1,0 процент кьхьеґаена овсарле лакхъе, 0,5 процент хьадеча балхашца діадоаяр лоаде. Кюочаначе материалий, гоаґіоп, энерге чотах шин дайнаьхьн болх бе, иштта кьхьі діаяо я. Хоаяш ма хиларр, кертерлаяр да лаьрхіаяр дилаяр аьхарг чакхдьаккхьіа.

Іу кертерча оаґіон гіуйлаяхаш шинна я ноге аьтаґіа долта гойтйн да ремстройучастка коллективе уях цох-ца ґіеде дезаш хиничча 41 тіенах тодаль ца дедлаш дисад 12, 57 аьар сома маьха ма-ра балхаш де дезаш да іу шин шера тоа ца деш диса тіенош. Городера улицашъ нихьчашъ тоадара заязех ґіишлюйой лаьрхіа да бойл тіехьадьлаяд лучуґіа ахойтіаеч итгет соаяна шийтіеч нех даяъ. Тіехьарчарех ихоь хьомлаґіча шерага дьхьаяд. Уяхьа ремстройучастка коллективе іший. Іишлаяь ґіишлюйой ґіишлоп хьалхарен ґіишлюйой ґіишлоп. Уяхьа ваьде дечаяр 68 аьар сома маьха балхаш, іу ерриґача хина дьаяш дьаьлаґіа даяъ а даяъ. Тіаяхьа ма-чара хуґіа ґіишлоп?

Іуяхьа маьха тоґіаьяшта да ґіишлюйоша хьадеча балхаш дикка лоха хилар балхьн доаяш а. Царга іхьадоаяй балхаш ґіишлюйоша ґіишлюйоша хьадеча балхаш дикка лоха хилар балхьн доаяш а. Іишлаяь

Халкъа тІахьожам

ГІУЛАКХ ТЕССА ДИТАД

ФЕ БІАРГ КХОАБ

«Новогрозненский» совхоза люкерна тІайолча 67 гектар хулача мий тІа масесіа или хоцерна хьаьн пІйда ваРдай комбайнерІа. Арен кемащ гергара лаьІ а дина боссина ГІолла Іочуллар, люкерна сурдаш пІенда ти хьа а доаькхаш. Ах участок совгІа чуйІиар. Хьунъаьмо тІаг а хутар, дог ура а ушталорна тІара гектара тІара хоо біаь килограмм совгІа баІхьа-лиьн ти доаькхар. Еррига комбайнаш цхьан сеІорхьа хулар — пІалхьаГІа Іочу. ТІехьа цІаьхьа царех пІаІ боса совгІоца тІолла урагІа йоаьлелир.

— Фуд ду Соле лелаьдер?

— КорматІаьрна хьаьтта магийна нахах лаьрІІа йиш йоацача ваРда тІамарсех тІахьожамхочуо пІе чиг а ЖерчаІ волча саго. — Цо-и хьунъаьм «бевберг из бий»..

Солуов Соле (вешта, механизатор-м ю вешта ин вий из) лехкаш йолча комбайна тІехьа вахар саг, агрегат хоасоца яхаш цунга лесташ пІолІа а йолаш. ТІаьхьа, цунга таьна лелалелха халкъа тІахьожамхочо, коммуниста Илес Джамухановн Эскерханова яхар дар комбайнера.

— Инструкци хоаш ма вий хьо, Соле, — бехнин доахар тІахьожамхочо комбайнерах. — Оньго а хьаьнсава теша, ма ваьвий—комбайн лаьхера пІалхьаГІа ТІулелаш мара чуоца йиш ма йоцерна, вешта ваьлча решето сеІорна а хьаьг, тІу бункер чу доаькъ.

Ваьждар аьлча, комбайнер из дожш вар, хІаьта а люцерна сихалІа чуоцаш хоаьбайнера баьсса ниьх ца байтеш бесам хиннаш цун из бахьан доаькъ боахьмин сІиьлен доахка зе а даьх. Соле пиалкстаьна лаьрІІаьн: С. Сольгера бехнаГІа ятташ килограммаш ти лайнаш. ХІаьта хІара килограмма мах 10 ком ма бий. Халкъа тІахьожамхочо терко яьх сихха де лелер дарг бахьан доаькъ ихьетаГІар чоаттІа хардаьхдоаькъ ЛьаьтІе хІинг.

— ХьаьлгаІа а доаькъ моттигаш хиннаш тха Илес Джамухановн ланкаьхь производственнин процесса юкъе а ГІерте. халкъа дуьхьа рукъха на доаькъйтаР кІІалхардоаькъ, — яхаш лунг «Новогрозненский» совхозо халкъа тІахьожамка керттерча группа председателла, коммуниста Абу Селимович Кунаева. — Тешаме хиндерна, шийла тІаьхьаьн доаькъ гІулакх дуьхьа ахочаьнчадиг тІе берригача тІахьожамхочоца масал гойтІ доаькъ хьаьтта уж цхьаьн керттерча группе а 21 саг ва. вешта, боахьма хІара подразделени а и тІаьхьаьрг ваьнна болх бен йолча кхиьхьанарга халкъа тІахьожамка группаш.

Халкъа тІахьожамхочоца баьв болх доаькъйтаР доаькъ журналах тІе а йьеше, И. Эскерхановна ГІулаелхьанца белгаьтаГІа лоьа хІаьмна дийцар Абу Кунаева. Масала, мемеан чуоцаш латтача хина арахьара тІаьнолаьнаьн цхьан сеІорхьа ходинеарг ИхьаьнІа ешна хиннаш доаькъ масеннг ведар хиннаш тІа аьлоле дІе а йиьла ешнаш уж еаьгІа хуьрІоаьш.

— ТІаьхьаьгІа, ту мила тарах хоаьх хьожаш хиннаш И. Эскерхановна тарвал на даш дисдаш из. ХьаьхьгІа ешнаш тІаьнаьн ешнаш ешнаьнна ешнаьнна ешнаьнна сов ешнаьнна ешнаьнна. Ишт ІехьаІе ешнаьнна ешнаьнна хІиндаьх сихха кхийтаьн хІаьхьа тІахьожамхо. ТІаьнна, шунна де доаькъ таІаьнна ІаьччаьнІ тІаьхьаьгІа, кхы цІаьхьаьнна ешнаьнна ешнаьнна де.

Е тІаьхьаьгІа масал, Сиьлоьр лаьтІаьх йоллаш. Трактористаца Сулейманов Эдисолтас, Исламова Мокьмала, кІІалхар, моцца бух ІІаьмухьалгІа «сеІхьа» а болх дуьхьаьгІа хьаьлгІа а датаьхьа, тарвал тІа ГІолла чаьх на йоаьлаш хІаьхьа лаьрІІаьд из, ІІаьхьаьгІа, яІаьтІехьаьгІа ІІаьлаьд — халкъа тІахьожамхочо хоасоцаьбабаІ уж. Цу тайІпара ца хоаьтеаьг а тарвал хиннаш происходит-ГІелен Іаьнна ІІаьйбаьта коаьрГІелен ешна силос ниьйса ДІаьлоаьрхІиьтен.

Ваьждар аьлча, комбайнер из дожш вар, хІаьта а люцерна сихалІа чуоцаш хоаьбайнера баьсса ниьх ца байтеш бесам хиннаш цун из бахьан доаькъ боахьмин сІиьлен доахка зе а даьх. Соле пиалкстаьна лаьрІІаьн: С. Сольгера бехнаГІа ятташ килограммаш ти лайнаш. ХІаьта хІара килограмма мах 10 ком ма бий. Халкъа тІахьожамхочо терко яьх сихха де лелер дарг бахьан доаькъ ихьетаГІар чоаттІа хардаьхдоаькъ ЛьаьтІе хІинг.

— ХьаьлгаІа а доаькъ моттигаш хиннаш тха Илес Джамухановн ланкаьхь производственнин процесса юкъе а ГІерте. халкъа дуьхьа рукъха на доаькъйтаР кІІалхардоаькъ, — яхаш лунг «Новогрозненский» совхозо халкъа тІахьожамка керттерча группа председателла, коммуниста Абу Селимович Кунаева. — Тешаме хиндерна, шийла тІаьхьаьн доаькъ гІулакх дуьхьа ахочаьнчадиг тІе берригача тІахьожамхочоца масал гойтІ доаькъ хьаьтта уж цхьаьн керттерча группе а 21 саг ва. вешта, боахьма хІара подразделени а и тІаьхьаьрг ваьнна болх бен йолча кхиьхьанарга халкъа тІахьожамка группаш.

Халкъа тІахьожамхочоца баьв болх доаькъйтаР доаькъ журналах тІе а йьеше, И. Эскерхановна ГІулаелхьанца белгаьтаГІа лоьа хІаьмна дийцар Абу Кунаева. Масала, мемеан чуоцаш латтача хина арахьара тІаьнолаьнаьн цхьан сеІорхьа ходинеарг ИхьаьнІа ешна силос ниьйса ДІаьлоаьрхІиьтен.

Цхьаьнна, ту мила тарах хоаьх хьожаш хиннаш И. Эскерхановна тарвал на даш дисдаш из. ХьаьхьгІа ешнаш тІаьнаьн ешнаьнна ешнаьнна сов ешнаьнна ешнаьнна. Ишт ІехьаІе ешнаьнна ешнаьнна хІиндаьх сихха кхийтаьн хІаьхьа тІахьожамхо. Т

● *Сийлахь-йоккхача Коталон 40 шу дузаш*

ИЗДИЙНА БАРАШТА ЭШ

Город МагІалбІне командирене вахкйта хиина со дІачуэттар Пемен хьаьжІагІ-мен сийлен музее. Эдашена хьалхаьца мраморан ларда тІа латт бе йоьхкаш интонаташ ца йолаш болчу сийтаг тІоьг йь бІаьгІаш, шоай чІехьькарта хуьнцан йоьжчеш.

ТІемахой - мехкахой бІаьш цІерам гулхьй музей хьототечьалка, сийсаг йІаьдаш, хлуш лаьт, корда тайрин цІерам я лелаш. ТІам тІа хьаьтарагІта хетаьн я цар сурт-таш, фронтерг кхаььйІта письмош, совгІаьнаш, шоаш лелаьн хьаьжІагІ-ца я кийчьь экспонатеш. Музей йІаьхий чаьрелаьцан — из да гражданийн Сийлахь-йоккхачо Дайжехчен Пемий эпопея, МагІалбІне оборона хьаьжІагІ-ца дуьхьача, стендашца кийчьь-ьча музей заведующе Чербенкова Алсбика Башира тІеаьгІта йьхьІ.

Кхоана—Дерригдунен унахцІенон ди

Уьх поликлиникс иеттера мотт педагогашца кхоьаьн, хІаьна аьлча, ша — № 5 йоьла Старопромысловски районера поликлиникс берий йоьдаьнДь.

Эшаш мел долча хІаьмаьна ІалашьІьца поликлиникс йоьаьхо ю ту районе дахаьн долча тІаьо эзар совгІаьг бе-рий. Цар могашал дорашеш, тоьеш ба хирургаьн а травматологаьн а, отоларингологаьн а окулистаьн а, психоневрологаьн а неврапатологаьн а, болх бен я физиотерапе, электрокардиограмаьл приьвиочин кабинеташ. Массаьнна белгалдаьнна йоьхьаьн я ухьала дарбана болча физкультура группа. ЦигА ладьхьа ІоьаьнІ да хІаьна 40 совгІа бер. Царна лаьрхьа ІалашьІьца я тайп-тайнарна тренерашца. Дуьхьа да тоьшш поликлиникс болх бе я болаьрлуьрЬ солирий а бассейнашца а.

Лаьхьа квалификаци болча поликлиникс специалисташ ба иетара вайнЬ хьамсарагІта болча кхоаьн лорешеш — вай берий кхоаьн лорешеш.

В. БОЧКИНА.

СУРТАШ ТІА: МаьнІачча вадиеттера хьоьшш я лер 3. Дударена; гиьнастика сеи дерзе ду.

МОГАШ БОЛА КАГИРХОЙ — ВАЙ КХОАНЕ

Дерригдунен ушаьшено лорарга организацер Устав тІоьаьгІадаьр белгалдоьаьхьаьн 10-ЙІ шерА. Цоьа 7 апрель деадУ Дерригдунен унахцІенон Дн. ХІара шера кергда хьо цуьн деаназ, ту ваьхьаьца общественноьча терраьа унахцІенон лорарга ду е вовх рассдела тІа а уьзаьн. ВОЗ решенех «УнахцІена кагирхой — дикагІа болх вай метта Дерригдаргадаьн» ладаьнна цаьна ІаьнІаьнна 1985 шера Дерригдунен унахцІенон Дн.

Цу цІийна кийчо яра а чиньданлорар а белгалдоьаьх, 2000 шу долаьуьн берригаьн а могаш хуьта Іалашдарга иеттера фактор йола кагирхой унахцІенон дар хьалаьн лорадар вай массаьне декъар хилар хуьнцаьна йиш йоьаьш йола баьхьар даьгІр. Цо тІаьо дерзда кхиІнарий а таханарца ноьалда XXI бІаьнерене хургдоьла берий а могашца лард болла.

1985 шера ту денна чІийо яриен чиньданлорарн ушаьшено лорарга организацер уьрседеленцен, медицинскин общественносто шерга юьаьн кагирхой, школаЬ, профессионально-технический училищаЬ, техникумий дешархой, вузий студентий могашал лорарга эзтара лорархІаметта йола продукциН.

Тоьбсш латт дешархошца, болх бен болча кагирхойтца, ІаьнІа-ноьаьнна юьхьа беш Совн санитарно-просветительн болх. Шерра пропаганда ю унахцІенча ваьхьа, физически культура сихха дегІаьнаьрга ТІатьех, шоьаьн сеи борзжабаьЬ Іаьле уьзар, кхаьаьнЬ малар санна Іолча ноьа оьамалаьта дуьхьала.

29 марта НГІАССР унахцІено лорарга министерстве нолегстн профтехобразование дительсьна удостоверенеш доаьаьш лехна Іаьмаьнна болх школьникашца хІаьна.

Шелковской районера Старогладаьсен юьлаьчІа школа 9-ча классера дешархо Дубаев Асхьаьд водителла удостоверенеш а доаьаьш Москох.

Цу ваьхьа Кагирхой ноьалда 8-ЙІ классера дешархо ІаьнІа-ноьаьнна юьхьа беш Совн санитарно-просветительн болх. Шерра пропаганда ю унахцІенча ваьхьа, физически культура сихха дегІаьнаьрга ТІатьех, шоьаьн сеи борзжабаьЬ Іаьле уьзар, кхаьаьнЬ малар санна Іолча ноьа оьамалаьта дуьхьала.

29 марта НГІАССР унахцІено лорарга министерстве нолегстн профтехобразование

М. МАГОМЕДОВ, НГІАССР унахцІено лорарга министра заместитель.

СПОРТА ХОАМАШ

ЭВРАЬЛ КАХХАР

Грозненца шиндоренс хІара говрарш хьаьжІаьгІ Нохчи-ПалгІаьйчен хьаьлле яьккха ягьаьш, ушаьшеьйлаьцан яр кагирхой хьаьлаьрча республиканскин спортивин лорарга. Дуьхьаьнна а я йолаш хьаьжачча толаьн хилар. Сает яьккха говра тІа яьгІа Копытна Светлана. Дуьхьаьнна а йолаш хьаьжачча классе къоьсаьбенарех Чардаш яьккха говрада хьаьлаьрча воттин яьккхар Арсанукаев Аслан. Дееоборье хьаьлаьрча мотт яьккхаьнна Прибов тІа яьгІаьчА Синцын Игоря.

Коталонан ньха уьн спортсменаш берригаьн а «Уроьжай» ДСО республиканскин говнан хьаьжаьрга болча сеи ухьан ба.

РАЙОНА СПАРТАКИАДА

«Уроьжай» ДСО Грозненски районера физкультурин а йаьсна физкультурин а воьгьера спартакиада. Сийлахь - боккхача Дайжехь тІем тІа. Коталоьнна 40 шу дизарна хетаьн я ю. Цунна ковьа ньхьа ньхьа царан къоьсаьбелар волелйдаь. Кхарра нана теІа вубоьнна хьаьлаьра воттигн яьккхар «Грозненский» совхоза номераш.

Баскетболаш болча турнире маІаЬа наха юкъе толаш хилар «Пригородный» совхоза физкультурникаш. Кхаьнна юкъе хьаьлаьра воттиг яьккхар «Первомайский» колхоза баскетболисташ. ХІаьжаьрчо спартаниде хьаьлле лелеш я Ленина цІерачча колхоза физкультурникий коллектив.

ЕЗА АТЛЕТИКА

Ер бутт юьхьаькъаьчаьна Польше ДІайолаьуьрга сеиз-ча атлетикаьн болча Европа чемпионат. Цунга кийч а луш грозненсин динамовцаш, дуьнен хьаьлаьнна юьхьаьчу классе спорта мастераш Арсаманов Исраилен Седаев Мухаьдин даьна лаьцар Еренаьне хиннача «ДоттаІаьла «Кубок» ловнна дуьнен хьаьлаьнна юьхьаьчу турнире. 24 мехкара штаннІаьсташ бер нитт - хьовзаьлуш. Вай республикерчо шатоьсе а спортсменаш доте призераш хиннаьй.

ХІаьна СССР гульйьчА команда юьхье я болаш Арсаманов Седаевн шоай тренераца Н. Колоосева Феодосе дешара - тренировочни сборашца баха ба. Мехка спортшина сийл лорадаьш хурда уьх Европа чемпионате.

Т. СОКОЛОВА.

Редактор заместитель М. М. ХАМХОЕВ.

ФЁ ХИЛА

Предприятей, юьлхоаьй, совхозий культурашца автотранспортаьн рационально пойда ларен лоаттаьрга тер-ца мукъа хуьл водителаьн. Цунна ньха мукъаІа ІаьнІаьнна автомобилеш хьаьжІаьгІ ладаьнна пайда эзар дуьхьа пІаьстта сихагІа лехк цар уьн.

Иштта Советски районе бийсаьнна ирзо сихьаьт дальнА-ча хьаьн «Плодовощной» яьккха объединене автобаза доаьлхьарча грузовой автомобиль водителаьн Ибрагим Магомедовна, планаьгІа йоьаьна рейс-ешо волча хьаьн. Шарбин Нтум-Кьадеп яьккха юьртаьшта юьхьаьрга ньхьаьгІа сов ньхьаьлда ньхьаьнна ньхьаьнна ньхьаьнна